

HỘI NGÔN NGỮ HỌC
VIỆT NAM

TRƯỜNG ĐẠI HỌC NGOẠI NGỮ-TIN HỌC
THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH

HỘI THẢO KHOA HỌC 2023

NGÔN NGỮ HỌC MÁY TÍNH

NHỮNG VẤN ĐỀ LÝ LUẬN VÀ THỰC TIỄN

HỘI THẢO
KHOA HỌC
2023

NGÔN NGỮ HỌC MÁY TÍNH
NHỮNG VẤN ĐỀ LÝ LUẬN VÀ THỰC TIỄN

HỘI THẢO KHOA HỌC 2023

NGÔN NGỮ HỌC MÁY TÍNH

NHỮNG VẤN ĐỀ LÝ LUẬN VÀ THỰC TIỄN

NHÀ XUẤT BẢN TRI THỨC

ISBN: 978-604-000-000-0

9 786040 000000

**NGÔN NGỮ HỌC MÁY TÍNH:
NHỮNG VẤN ĐỀ LÝ LUẬN VÀ THỰC TIỄN**

HỘI NGÔN NGỮ HỌC VIỆT NAM

TRƯỜNG ĐẠI HỌC NGOẠI NGỮ-TIN HỌC
THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH

NGÔN NGỮ HỌC MÁY TÍNH: NHỮNG VẤN ĐỀ LÝ LUẬN VÀ THỰC TIỄN

NHÀ XUẤT BẢN TRI THỨC

BAN TỔ CHỨC HỘI THẢO

Trưởng ban:

- PGS.TS. Nguyễn Lâm Trung, Chủ tịch Hội Ngôn ngữ học Việt Nam
- TS Nguyễn Anh Tuấn, Hiệu trưởng Trường Đại học Ngoại ngữ - Tin học TP Hồ Chí Minh

Phó Trưởng ban:

- PGS.TS Nguyễn Ngọc Vũ, Phó Hiệu trưởng Trường Đại học Ngoại ngữ - Tin học TP Hồ Chí Minh (thường trực)
- PGS.TS Đặng Ngọc Lệ, Phó Chủ tịch Hội Ngôn ngữ học Việt Nam; Chủ tịch Hội Ngôn ngữ học TP Hồ Chí Minh

Các Ủy viên:

- PGS.TS Đinh Diễm, Giám đốc Trung tâm Ngôn ngữ học tính toán, Trường Đại học Khoa học Tự nhiên TP.HCM
- PGS.TS Phan Văn Hòa, Phó Chủ tịch Hội Ngôn ngữ học Việt Nam, Chủ tịch Hội Ngôn ngữ học TP Đà Nẵng
- PGS.TS Trần Văn Lăng, Trưởng phòng Tạp chí Trường Đại học Ngoại ngữ - Tin học TP.Hồ Chí Minh
- PGS.TS Nguyễn Phi Khứ, Trưởng phòng Đào tạo sau ĐH - Khoa học Công nghệ Trường Đại học Ngoại ngữ - Tin học TP.Hồ Chí Minh
- TS. Phạm Văn Lam, Tổng thư ký Hội Ngôn ngữ học Việt Nam
- Đào Minh Phương, Trưởng phòng Hành chính-Tổng hợp Hội Ngôn ngữ học Việt Nam

BAN BIÊN TẬP KỸ YẾU

Trưởng ban:

PGS.TS Nguyễn Ngọc Vũ

Các Ủy viên:

TS Trần Ngọc Hà

Tchen Vân Anh

Võ Thị Phượng Linh

TS Nguyễn Hồ Phương Chi

Nguyễn Thị Hồng Liên

Nguyễn Thị Thu Vân

BIÊN TẬP KỸ THUẬT

ThS Đặng Kim Dung

MỤC LỤC

STT	TÁC GIẢ - TÊN BÀI VIẾT	Trang
	LỜI NÓI ĐẦU	v
1.	ỨNG DỤNG TRÍ TUỆ NHÂN TẠO TRONG NGHIÊN CỨU NGÔN NGỮ HỌC Đinh Điền	1
2.	CẢI TIẾN MÔ HÌNH PHÂN TÍCH NGỮ NGHĨA TIỀM ẨN VÀ ỨNG DỤNG Nguyễn Phi Khứ, Từ Tuyết Hồng	13
3.	CÁC TIỀN BỘ VÀ ỨNG DỤNG CỦA NGỮ PHÁP CẤU TRÚC THÀNH TỔ TRONG NGÔN NGỮ HỌC MÁY TÍNH Nguyễn Ngọc Vũ, Nguyễn Thị Hồng Liên	30
4.	TỪ MÔ HÌNH TRANSFORMER MODEL (TM) TỚI MÔ HÌNH NGÔN NGỮ LỚN (LLM) - CHAT GPT, BING Lại Thị Minh Đức, Lã Như Hải	44
5.	NGHIÊN CỨU ĐỀ XUẤT ỨNG DỤNG NGÔN NGỮ HỌC MÁY TÍNH VÀO VIỆC DẠY SONG NGỮ CHO TRẺ ĐIẾC Đỗ Thị Hiên, Nguyễn Thị Phương, Quach Luyl Đa	59
6.	ỨNG DỤNG CỦA NGÔN NGỮ HỌC MÁY TÍNH TRONG LỚP HỌC NGOẠI NGỮ: TỔNG QUAN VÀ THỰC TRẠNG Phan Thị Ngọc Lệ	69
7.	NGỮ NGHĨA CỦA TỪ NGỮ MÁY TÍNH Đỗ Thị Kim Liên	80
8.	ĐÁNH GIÁ TỰ ĐỘNG MỨC ĐỘ TƯƠNG ĐỒNG CẤU TRÚC GIỮA MẠNG TỪ TIẾNG VIỆT (VIETNET) VÀ MẠNG TỪ TIẾNG ANH (WORDNET) CHO CÁC DANH TỪ CHỈ ĐẶC ĐIỂM TÂM LÝ Phan Thị Mỹ Trang - Dương Thị An - Trần Thị Minh Phượng	88

9.	HỌC TẬP THEO HƯỚNG DẪN LIỆU: CẢI THIỆN KHẢ NĂNG VIẾT TIẾNG ANH THÔNG QUA KHO NGỮ LIỆU Nguyễn Hồ Phương Chi	96
10.	MỘT SỐ THÁCH THỨC VÀ GIẢI PHÁP TRONG VIỆC SỬ DỤNG TRÍ TUỆ NHÂN TẠO (A. I) TRONG GIẢNG DẠY TIẾNG ANH TẠI TRƯỜNG KINH TẾ, KỸ THUẬT VÀ CÔNG NGHỆ Đỗ Thị Hồng Hà, Nguyễn Thuý Ngọc, Lê My Thu, Trần Thanh Nga, Nguyễn Thị Vân Anh	116
11.	TÁC ĐỘNG CỦA DỊCH TỰ ĐỘNG ĐỐI VỚI VIỆC HỌC NGÔN NGỮ CỦA SINH VIÊN VIỆT NAM Hoàng Thúy Hà	128
12.	ĐỔI MỚI PHƯƠNG PHÁP GIẢNG DẠY TRÊN CƠ SỞ ỨNG DỤNG CÔNG NGHỆ THÔNG TIN TẠI TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ-KỸ THUẬT VÀ CÔNG NGHỆ Lê My Thu, Đỗ Thị Hồng Hà, Khiếu Thị Hương, Trần Thanh Nga, Nguyễn Thuý Ngọc, Nguyễn Thị Vân Anh	136
13.	ỨNG DỤNG TRÍ TUỆ NHÂN TẠO TẠO SINH TRONG DẠY TIẾNG VIỆT NHƯ MỘT NGOẠI NGỮ Lương Thị Hiền	153
14.	<i>BƯỚC ĐẦU NGHIÊN CỨU ỨNG DỤNG TRÍ TUỆ NHÂN TẠO TRONG GIẢNG DẠY NGOẠI NGỮ</i> Nguyễn Thùy Linh	170
15.	KHAI THÁC NGỮ NGHĨA MÁY TÍNH ĐỀ TRI NHẬN VÀ HỌC TIẾNG ANH Ở VIỆT NAM Nguyễn Hưng Bình, Tống Hưng Tâm	175
16.	MỘT SỐ GIẢI PHÁP XÂY DỰNG MÔ HÌNH DẠY-HỌC NGOẠI NGỮ TÍCH HỢP CÔNG NGHỆ CHO SINH VIÊN TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ - KỸ THUẬT CÔNG NGHIỆP THÔNG QUA ỨNG DỤNG MẠNG XÃ HỘI Nguyễn Thuý Ngọc, Khiếu Thị Hương, Đỗ Thị Hồng Hà, Lê My Thu, Trần Thanh Nga, Nguyễn Thị Vân Anh	187
17.	DIỄN NGÔN ĐIỆN TỬ QUA TRUNG GIAN MÁY TÍNH Nguyễn Văn Đồng	198

18.	KHẢO SÁT NGỪNG/NGẮT NHỊP TRONG LỜI NÓI TỰ NHIÊN TIẾNG VIỆT (NGHIÊN CỨU TRƯỜNG HỢP PHÁT NGÔN KẼ) Văn Tú Anh	210
19.	NHÌN NHẬN TỔNG QUAN ƯU ĐIỂM, NHƯỢC ĐIỂM CỦA CHAT GPT ĐỐI VỚI VIỆC GIẢNG DẠY NGOẠI NGỮ Châu Ngọc Huy	235
20.	PHÂN TÍCH TỰ ĐỘNG ÂM TIẾT TIẾNG VIỆT Dương Thị An	248
21.	CHUYỂN ĐỔI SỐ TRONG GIÁO DỤC VÀ MÔ HÌNH CÁC LỚP HỌC ỨNG DỤNG CHUYỂN ĐỔI SỐ PHỔ BIẾN HIỆN NAY Lương Bá Phương	257
22.	NGÔN NGỮ HỌC MÁY TÍNH VÀ VAI TRÒ CỦA GIÁO VIÊN NGÔN NGỮ VỚI ỨNG DỤNG CỦA NGÔN NGỮ HỌC MÁY TÍNH Phạm Thị Chuẩn	268
23.	XÂY DỰNG BÀI TẬP LIÊN KẾT ĐỘNG TỪ-DANH TỪ TIẾNG ANH (VERB+NOUN COLLOCATIONS) DỰA TRÊN KHỐI NGỮ LIỆU Phan Thị Thanh Thảo	275
24.	ỨNG DỤNG NGÔN NGỮ HỌC MÁY TÍNH TRONG NGHIÊN CỨU VÀ GIẢNG DẠY CÁC HỌC PHẦN LÝ THUYẾT TIẾNG ANH Trần Ngọc Hà	291
25.	KINH NGHIỆM VỀ VIỆC KẾT HỢP ỨNG DỤNG CHAT GPT VÀ GRAMMARLY TRONG VIỆC GIẢNG DẠY NGOẠI NGỮ CHO SINH VIÊN KHOA NGOẠI NGỮ, TRƯỜNG ĐẠI HỌC NGOẠI NGỮ - TIN HỌC TP.HCM Trần Thanh Tú	306

26.	PHÂN TÍCH TRẬT TỰ TỪ TRONG TIẾNG NHẬT VÀ TIẾNG VIỆT: YẾU TỐ NGỮ PHÁP, NGỮ NGHĨA VÀ TƯƠNG QUAN VỚI Ý NGHĨA Trần Thị Ngọc Chung	321
27.	NGHIÊN CỨU HIỆN TƯỢNG CHUYỂN NGHĨA TRONG TIẾNG VIỆT Dương Thị Dung	333
28.	LÝ THUYẾT VÀ CÁCH SỬ DỤNG VẾT: DỜI -WH Trương Văn Ánh	346
29.	ỨNG DỤNG CÔNG NGHỆ CHATBOT CỦA BING AI HỖ TRỢ SINH VIÊN TÌM KIẾM THÔNG TIN TRONG HỌC TẬP Nguyễn Lê Thanh Trúc	357
30.	KHẢO SÁT CÁCH DỊCH MÁY DANH TỪ CHỈ NGƯỜI THUỘC LĨNH VỰC BÁO CHÍ Phạm Thị Thúy Hồng - Hoàng Thu Hà	369

LỜI NÓI ĐẦU

1. Đây là Kỳ yếu Hội thảo khoa học do Hội Ngôn ngữ học Việt Nam phối hợp với Trường Đại học Ngoại ngữ-Tin học Thành phố Hồ Chí Minh tổ chức vào ngày 22 tháng 11 năm 2023 tại Trường Đại học Ngoại ngữ - Tin học Thành phố Hồ Chí Minh, 828 Đường Sư Vạn Hạnh, Phường 12, Quận 10, Thành phố Hồ Chí Minh.

Với chủ đề “*Ngôn ngữ học máy tính: những vấn đề lý luận và thực tiễn*”, hội thảo nhằm mục đích tạo điều kiện cho các nhà nghiên cứu, chuyên gia và cộng đồng ngôn ngữ học có cơ hội trao đổi, học hỏi và chia sẻ kiến thức, kinh nghiệm về ngôn ngữ học máy tính; giải quyết các vấn đề quan trọng trong ngôn ngữ học, nhất là ngôn ngữ học máy tính; phát triển các mô hình, lý thuyết và cập nhật về các xu hướng mới trong ngôn ngữ học máy tính.

2. Để tiện cho việc sử dụng, 30 báo cáo khoa học được xếp theo các nội dung chính của chủ đề hội thảo. Từ nội dung khoa học, có thể thấy, các báo cáo khoa học tập trung vào 04 chủ đề, gồm:

+ ***Ngữ nghĩa học máy tính (Computational semantics):*** *Xác định ý nghĩa của từ, xử lý cảm xúc trong văn bản, xử lý văn bản đa ngôn ngữ, xử lý câu hỏi và trả lời hệ thống, v.v...*

+ ***Cú pháp học máy tính (Computational syntax):*** *Các đường hướng cú pháp học máy tính, xây dựng ngân hàng dữ liệu cú pháp, gán nhãn từ loại, chuyển đổi ngữ pháp và biểu diễn cấu trúc câu, v.v...*

+ ***Các mô hình xử lý ngôn ngữ tự nhiên:*** Các mô hình Transformer (BERT, GPT...), túi từ (bags of words), mô hình n-gram, phân bố Latent Dirichlet, Mạng nơ-ron tuần hoàn (Recurrent Neural Networks), v.v...

+ ***Ứng dụng của ngôn ngữ học máy tính:*** *ứng dụng trong giáo dục ngôn ngữ, dịch tự động, truy xuất thông tin, phân tích văn bản, phát triển chatbot, phân tích cảm xúc, kiểm tra lỗi chính tả tự động, v.v...*

3. Kỳ yếu được hoàn thành là nhờ tâm sức của tất cả những người tham gia hội thảo, của Ban tổ chức và của Ban Biên tập. Tuy nhiên, vì nhiều lý do, chắc chắn cuốn kỉ yếu còn có những hạn chế, theo đó, sai sót là điều khó tránh khỏi.

Rất mong nhận được những góp ý chân tình.

BAN BIÊN TẬP